

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Praktische informatie.....	3
Afspraken	4
Niet vergeten mee te nemen	5
Groepsindeling	6
Gidsverdeling	7
Phratia	10
Eerste Hulp bij Nieuwgrieks	11
Zondag 4 oktober: aankomstdag archeologisch museum	12
Maandag 5 oktober: aaaaaaah Akropolis	13
Dinsdag 6 oktober: aansprekende Agora en kleurrijk Korinthe.....	14
Woensdag 7 oktober: top theater en machtig Mykene	15
Donderdag 8 oktober: onvermoeibaar in Olympia.....	16
Busbingo.....	17
Fotowedstrijd Rome & Hellas.....	18
Vrijdag 9 oktober: dynamisch Delphi	19
Zaterdag 10 oktober: magisch Meteora.....	20
Fresco's en iconen ontcijferen.....	21
Zondag 11 oktober: thrilling Thessaloniki	22
Griekse geschiedenis in vogelvlucht	23
Kunstchallenges	29
Puzzel Hellas	32
Tijdbalk geschiedenis Hellas.....	34
Puzzel: hoe komt de groep van meneer Van Leuven zo snel mogelijk bij het parthenon?.....	36
De terugreis	37
Gelukkig hebben we de foto's nog.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

NAAR HELLAS 2026!

Beste leerlingen,

Eindelijk is het zover: de reis waar jullie al jaren naar hebben uitgekeken gaat beginnen. Wat bijzonder dat jullie straks mogen rondlopen op plekken die je tot nu toe vooral uit de les, verhalen of beelden kent. Met eigen ogen gaan jullie Athene, Olympia, Delphi en alle andere plaatsen die jullie gaan bezoeken, zien en ervaren. Ze vormen daarmee een directe verbinding met de verhalen die al duizenden jaren worden verteld, gelezen en vertaald.

Helaas mag ik zelf niet mee op jullie reis, maar ik heb de reis die jullie nu gaan maken ook al een paar keer mogen maken. Zelf heb ik mogen ervaren hoe in Griekenland geschiedenis, cultuur en het dagelijks leven op een bijzondere manier samenkomen. En dan reizen jullie ook nog met jullie jaargenoten en onder deskundige begeleiding van docenten van onze school. Juist die combinatie maakt deze reis zo uniek. Natuurlijk zullen jullie indrukwekkende tempels, theaters en opgravingen zien, maar minstens zo waardevol zijn de momenten daar omheen: samen reizen, nieuwe ervaringen opdoen, gesprekken voeren.

Ik hoop dat jullie met open ogen en nieuwsgierigheid genieten van alles wat jullie tegenkomen. Laat je verrassen door de schoonheid van het landschap, de rijkdom van de geschiedenis en vooral ook door de mensen die jullie ontmoeten. Reizen is immers meer dan alleen bekijken; het is ook ervaren.

Maak er samen een fantastische, leerzame en onvergetelijke reis van. Pas goed op jezelf en elkaar. Wees ook een beetje zuinig op jullie docenten en begeleiders én neem de tijd om af en toe stil te staan bij hoe bijzonder deze ervaring eigenlijk is.

Ik wens jullie heel veel plezier, mooie ontmoetingen en herinneringen voor het leven.

Goede reis en geniet ervan

Wouter Middendorp, jullie rector

Praktische informatie

Heenreis 4 oktober

Vertrek Den Bosch 3:30

Heenvlucht Amsterdam - Athene 6:55 – 11:10 (HV6865)

Terugreis 11 oktober

Terugvlucht Thessaloniki-Amsterdam 21:20-23:25 (HV5806)

Terug in Den Bosch ca. 01:30?

Accomodaties

4 t/m 6 okt. Hotel Athens Mirabello, Geraniou 49 Athene, +30 210 5223657

6 t/m 7 okt. Hotel Frini, Argolida 21200 Tolo, +30 27520 59188

7 t/m 8 okt. Hotel Kronio, Soureka 1 Olympia, +30 26240 22188

8 t/m 9 okt. Hotel Arion, Syngrou 29 Delfi, +30 22650 82097

9 t/m 10 okt. Hotel Edelweiss, Eleftheriou Venizelou 3 Kalambaka, +30 24320 23966

10 t/m 11 okt. Hotel Vergina, Monastiriou 19 Thessaloniki +30 2310 516021

Telefoonnummer schoolmobiel:

+31651700750

Afspraken

Om de reis met zo'n grote groep soepel te laten verlopen hebben we (vanzelfsprekende) afspraken:

- Zorg dat je steeds op de afgesproken plaats aanwezig bent (we hebben te maken met rijtijden van de chauffeur, tijdslots in musea etc.).
- We houden de bus netjes. Iedereen ruimt zijn eigen rommel op. We nemen geen kruimelend/lekkend voedsel mee in de bus. Neem afval tijdens het bezoek aan de sites mee in je rugzakje en/of gooi het in de afvalbak.
- Er geldt een verbod op alcohol, drugs, geluidsboxjes en energydrinks (net als op school).
- We houden ons aan de huisregels van de hotels. Hotels zijn rookvrij. Vapen mag ook niet. Verplaats geen meubilair en houd de kamer netjes. Tot slot houden we rekening met de andere gasten: we rennen niet door de gangen en na twaalf uur 's nachts is het absoluut stil en blijf je op je eigen kamer in je eigen bed.
- We pakken onze koffers voor het ontbijt weer in, zodat we na het ontbijt meteen weer kunnen inladen en vertrekken.

Ook handig om te weten

- Grieken kunnen eigenzinnig en soms lichtgeraakt zijn. Assertieve reacties van jonge mensen worden (zeker door overheidsdienaren als politie) niet gewaardeerd. Geef nooit een grote mond en houd je aan de regels.
- De temperaturen liggen in het najaar gemiddeld tussen de 17-22 graden. Neem dus geschikte kleding mee (laagjes!). Het kan er ook regenen...
- Op veel toiletten waar je komt in Griekenland hangt onderstaande sticker. De reden dat je het toiletpapier in Griekenland in een prullenbak moet deponeren is dat de rioolbuizen in heel Griekenland erg smal zijn. Het aanleggen van riolen in gebieden met een harde rots- of steenondergrond is een zeer kostbare zaak. Zou je het toiletpapier doorspoelen, dan krijgt men geheid een verstopping...
- Neem een dagrugzakje mee voor dit programmaboekje, een flesje water en een pak koekjes (of iets anders eetbaars). Tijdens lange busreizen over soms bochtige bergwegen is enige maagvulling welkom. Een spelletje of een boek (voor je thema Nederlands?) tegen de verveling kan ook geen kwaad. En natuurlijk een pen en potlood met toebehoren voor je aantekeningen en opdrachten.
- Zorg voor goed zittende (wandel)schoenen. Archeologische opgravingen blinken niet uit in geplaveide wandelpaden. We lopen/wandelen best veel (zie programma).

Niet vergeten mee te nemen

Je handbagage tijdens de vliegreis

- maximaal 40 x 30 x 20 cm (= dagrugzakje)
- **dit programmaboekje**
- geldig paspoort/identiteitskaart
- portemonnee
- gegevens ziektekostenverzekering
- eventueel medicijnen (allergieën!)
- ontbijt en lunch voor de eerste dag
- Telefoon+ powerbank
- oortjes
- teken- en schrijfmateriaal (kunstchallenges)

LET OP: in de handbagage mogen GEEN vloeistoffen meer dan 100 ml meegenomen worden. Ook niet wanneer ze verpakt zijn. Dus **geen pakjes sap of flesjes water**, geen deo-sprays. Ook zakmessen, (nagel)schaartjes en andere scherpe voorwerpen (passers!) worden uit je handbagage verwijderd en die ben je dan kwijt.

In je koffer/ weekendtas (ruimbagage)

- geschikte kleding
- **lange rok/wikkeldoek voor de dames i.v.m. kloosterbezoek**
- toiletspullen
- stopcontactsplitter
- regenkleding
- spelletjes, leesboek
- evt. woordenboekje Nieuw-Grieks
- maximaal 15 kilo

"Hey, would you mind taking a quick sculpture of me and my family?"

Groepsindeling

De groepen opereren als zodanig bij de bezoeken aan de verschillende sites/musea voor het gedeelte dat door medeleerlingen en/of docenten gepresenteerd wordt.

<i>dag</i>	<i>onderwerp</i>	<i>Groep 1</i>	<i>Groep 2</i>	<i>Groep 3</i>	<i>Groep 4</i>
Zo 4 okt.	Nationaal Archeologisch Museum	Neala, Esther	Sophia, Sara	Taeke, Gijs D.	Desiree, Fenna A.
Ma 5 okt.	Akropolis	Sevilla, Anna, Stijn	Dylan, David B.	Vere, Amélie	Meryem, Emily
Di 6 okt.	Agora	Timon, Niek	Saar, Lonneke	Suze van Ha, Livio	Cees, Alexander F.
Di 6 okt.	Korinthe		Imme, Valerie	Manuel, Chayenna	Sophie, Esja
Woe 7 okt.	Mykene	Giulia, Charlotte		Marvina, Lars	Gijs vdW, Nout
Do 8 okt.	Olympia, archeologisch museum	Elias, Finn	Faye, Alex	Tess, Anne-Fleur	Suze Ho, Noortje
Vrij 9 okt.	Delphi, site	Anique, Anne	Alexander A, David S, Kasper	Lise-Sophie, Fenna F.	Jara, Indy

Gidsverdeling

<i>dag</i>	<i>onderwerp</i>	<i>groep 1</i>	<i>groep 2</i>	<i>groep 3</i>	<i>groep 4</i>
Zo 4 okt.	<i>Nationaal Archeologisch Museum</i>	Bs	Cn	Mi	Vo
Ma 5 okt.	<i>Akropolismuseum</i>	Ln	Vo	Cn	Mi
	<i>Akropolis</i>	Ln	Vo	Cn	Bs
	<i>Areopagos</i>	Mi		Ln	
	<i>Pnyx</i>	Mi-Ln			
Di 6 okt.	<i>Athene, Agora*</i>	Mi	Bs	Vo	Ln
	<i>Korinthe*</i>	Mi	Ln	Cn	Bs
Woe 7 okt.	<i>Epidaurus</i>	Cn	Vo	Bs	Ln
	<i>Mykene</i>	Bs	Ln	Mi	Vo
Do 8 okt.	<i>Olympia site</i>	Bs-Cn-Ln-Mi-Vo			
	<i>Olympia museum</i>	Vo	Cn	Bs	Mi
Vrij 9 okt.	<i>Delphi, site*</i>	Cn	Mi	Ln	Bs
	<i>Delphi, museum</i>	Cn	Mi	Ln	Vo
	<i>Thermopylae</i>	Mi-Ln			
Za 10 okt.	<i>Meteora*</i>	Bs-Cn-Mi			
	<i>Vergina</i>	Vo	Bs	Cn	Ln
Zo 11 okt.	<i>Thessaloniki stadswandeling</i>	Bs-Cn-Ln-Mi-Vo			

Dagprogramma (de tijden zijn verwachte tijden; gelden tot nader order)

Zo 4 okt.	03:15 03:30 6:55-11:10 ca. 13:30 14:15 15:00-18:00 18:00	aanwezig op school en koffers in de bus vertrek vanaf school naar Amsterdam per touringcar vlucht Amsterdam-Athene; zelf zorgen voor lunch inchecken wandelen naar NAM Nationaal Archaeologisch Museum wandeling richting Monastiraki + diner
Ma 5 okt.	7:15 8:15-8.45 9:00-12:00 12:00-13:30 14:00-17:00 17:00	Ontbijt Wandelen naar de Akropolis Akropolis Lunch Akropolismuseum pnyx + diner
Di 6 okt.	7:15 8:15 8:30 9:00-12:00 12:00-13.30 13:30 13:45 15:15-15:40 15:45 16:00- 18:00 18:00- 19:00 20:30	Ontbijt Koffers in de bus Wandelen naar Agora Agora* Lunch; Verzamelen Vertrek richting Korinthe Kanaal van Korinthe Vertrek naar Korinthe Korinthe* naar Tolo diner + lunchinkopen + overnachting in Tolo
Wo 7 okt.	7:15 8:15 9:15-11:30 11:30- 12:30-13:30 13:30-16:00 18:30 20:30	ontbijt koffers in bus Epidaurus lunch – picknick naar Mykene Mykene aankomst in Olympia gezamenlijk diner
Do 8 okt.	7:15 8:30 9:00 11:15 11:45 13:15 15:15 19:45	ontbijt + koffers in bus naar Olympia site opdracht Olympia race Olympia lunchgeld + lunch Olympia museum vertrek naar bus en Delphi inchecken, diner + overnachting in Delphi / snackinkopen
Vrij 9 okt.	7:15 8:30 ca. 11:15 13:15 14:30 16:15 17:30 19:45	Ontbijt + koffers in bus Naar Delphi site* Kleine pauze; Delphi museum Lunchgeld en lunch Vertrek naar Thermopylae Thermopylae Vertrek naar Kalambaka Inchecken, diner + lunchinkopen + overnachting Kalambaka

Za 10 okt.	7:30	ontbijt + koffers in bus
	8:00	vertrek wandelgroep (ca. 50 min. lopen)
	8:40	bus naar Meteora
	9:15	Meteora (Metamorfosis/Varlaam)*
	11:30	lunch
	12:30	Vertrek naar Vergina + stop onderweg
	15:30-17:30	Vergina – tumulus
	17:45	Vertrek naar Thessaloniki
	19:15	Inchecken, diner + overnachting Thessaloniki (burcht?)
Zo 11 okt.	8:15	ontbijt + koffers in bus
	9:30	Start wandeling, incl. lunch
	14:30	eindactiviteit
	18.15	Vertrek naar luchthaven
	21.20 -	vlucht Thessaloniki – Amsterdam
	23.25	transfer naar Den Bosch

*=tijd om aan challenges te werken

Phratia

In deze woordzoeker zitten alle leerlingen én begeleiders die meegaan op reis. Kun je ze allemaal vinden? Let op: er zijn meerdere dubbele namen, die staan dan ook tweemaal in de puzzel.

S O P H I A L I S E S O P H I E T
A E A I L U I G M T P M A N U E L
R J J L E K I R S T I N E L A V A
A X S A L L I V I O N A L Y D E R
R R E E R I S E D L I N D Y R R S
E E R L C A V M A R I A N N E E E
P Y H E A A L E X A N D E R I S M
S A H T D N N E S H C K Z U H A M
A F U I S N K I I C E T U E P I I
K O V U E E A E Q N E A S L O L A
N A Z C I Y N X N U S L Y F S E N
D E D R R A T O E A E A L E J I N
N U A N E H L U O L N E I N I L E
I M V O L C S A A R A N M N G E F
E J I M A R V I N A T R E A N N A
K O D I V G I J S T I J N F I N N
S S E T E N N A M E L I E K E A T

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18

Eerste Hulp bij Nieuwgrieks

Enkele uitspraakregels:

Volg de uitspraakregels zoals je ze hebt geleerd in de Griekse les, behalve de onderstaande veranderingen. Let op: er bestaan geen lange klanken en het accent geeft de klemtoon aan.

Griekse letters	Nederlandse uitspraak
η, υ, ει, οι	le
αυ, ευ	af/aw, ef/ew
β	v
μπ	B
ντ	d (soms nd)
γ	j of zachte g

hallo/dag (bij komen en gaan)

hoi/doei

ja/nee

alstublieft (in een verzoek)

alstublieft (bij het aanbieden)

dank u wel

ja, graag

een cola/sinaasappelsap alstublieft

pardon

het geeft niet

oké

ik begrijp het niet

ik spreek geen Grieks

spreekt u Engels?

Ik ben met een groep uit Nederland

help!

kunt u mij helpen?

ik ben verdwaald

mag ik de sleutel van kamer ...

γεια σας (ja sas)

γεια σου (ja soe)

ναι/όχι (nè/_ochie)

παρακαλώ (parakalo)

ορίστε (orieste)

ευχαριστώ (efchariesto)

ευχαρίστως (efchariestos)

μία κόκα κόλα/ένα χυμό πορτοκαλιού, παρακαλώ

(mia koka kola/_ena chiemo portokalieoe, parakalo)

συγγνώμη (singchnomie)

δεν πειράζει (den pierazie)

εντάξει (endaxie)

δεν κατάλαβα (den katalava)

δεν μιλάω ελληνικά (den milao ellienieka)

μιλάτε αγγλικά; (milate anglika?)

είμαι με ένα όμιλο από την Ολλανδία (ieme me ena

omilo apo tien ollandiea)

βοήθεια! (voiethiea!)

μπορείτε να με βοηθήσετε; (boriete na me

voiethiesete?)

χάθηκα (chatheka)

Μπορώ να έχω το κλειδί του δωματίου... (Boro na echo

to kleidj tou domatiou...)

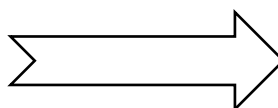
Ti kánies? - íeme kalá.

Hoe gaat het met je? - Het gaat goed met me.

εδώ θα μάθετε περισσότερα ελληνικά

edó tha máthete perissótera elliniká

hier leer je meer Grieks

Zondag 4 oktober: aankomstdag archeologisch museum

Vandaag vertrekken we al vroeg van school. Van Amsterdam vliegen we naar Athene. Vergeet niet om eten voor deze dag mee te nemen. Als we in Athene zijn, gaan we, nadat we onze bagage hebben afgezet in het hotel, vrijwel meteen op pad. Met je wandelgroep bezoek je het Nationaal Archeologisch museum. In het schema op p.7 kun je zien welke docent jullie begeleider is vandaag. Als je deze eerste dag moet presenteren, stop dan je presentatie in je handbagage zodat je evt. onderweg nog kunt oefenen. Grieken dineren laat en wij dus ook. Bekijk hieronder vast wat op het menu zou kunnen staan:

Top 10 Grieks eten

1. **Tzatziki** Grieks voorgerecht met yoghurt, komkommer en knoflook, lekker met pitabrood
2. **Stifado** Griekse stoofschotel met rundvlees
3. **Choriatiki salata** boerensalade met tomaat, komkommer en feta
4. **Mousaka** ovensgerecht met aubergines, gehakt en bechamelsaus
5. **Keftedes** gehaktballetjes in tomatensaus
6. **Pita gyros**
7. **Souvlaki** spiesje met vlees
8. **Spanakopita** filodeeghapje met spinazie en feta
9. **Kolokithakia** krokant gebakken courgettes
10. **Baklava** (toetje!) filodeeg met notenvulling

Dit eet ik deze avond:

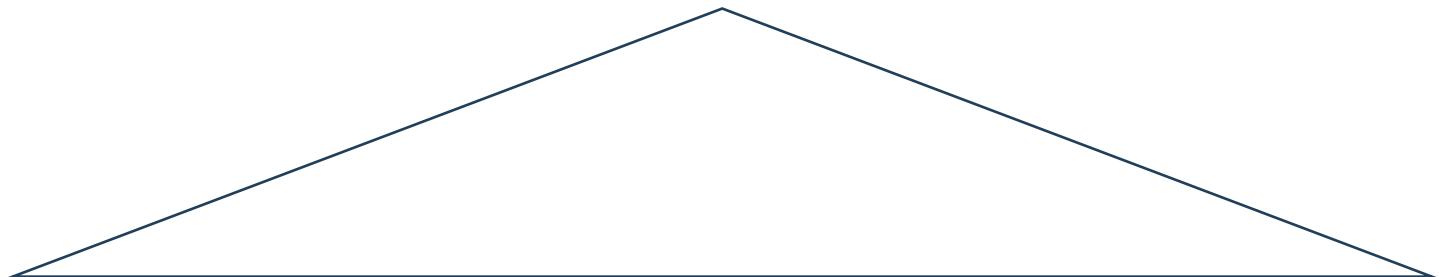
Dit is mijn eerste indruk van Athene:

Maandag 5 oktober: aaaaaaah Akropolis

Vandaag bezoeken we de Akropolis: zowel de site als het museum. Op p. 7 kun je weer zien wie je begeleider is vandaag. Aansluitend bezoeken we de Pnyx. Dit is een heuvel in Athene, die ten westen naast de Akropolis ligt en een grote rol speelde in de politiek. Je hebt hier een mooi uitzicht over de stad. We eten laat.

*Is het Parthenon het Parthenon?
Luister naar de schokkende
ontdekking van Janric van
Rookhuizen*

Teken in deze driehoek een van
de Parthenontympanen na.

Dinsdag 6 oktober: aansprekende Agora en kleurrijk Korinthe

In de ochtend bezoek je met je wandelgroep eerst de Agora. Dit is de eerste plek waar je tijd hebt om aan je reisdagboek te werken. Neem je schetsboekje dus mee en kijk nog eens op p. 29-31 naar de verschillende kunstchallenges. Na de lunch pikt de bus ons op en rijden we naar het kanaal van Korinthe voor een korte stop. We gaan snel door naar Korinthe. Na ons bezoek aan Korinthe stappen we weer in de bus die ons naar Tolo brengt waar we zullen overnachten.

Temple of Aphrodite, Korinth, bron: *Assassin's Creed: Odyssey*

Spring of Peirene, bron: *Assassin's Creed: Odyssey*

Hoe warm was
het vandaag?

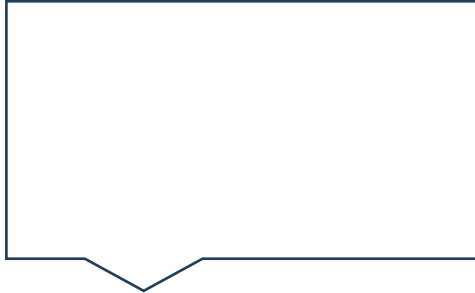

Woensdag 7 oktober: top theater en machtig Mykene

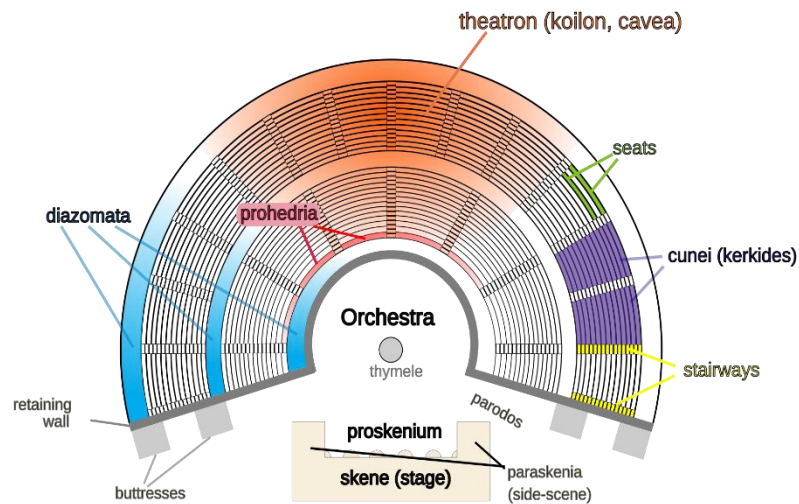
In de ochtend bezoeken we Epidauros. Hier is o.m. een schitterend theater. Na de lunch, een picknick deze keer, brengt de bus ons naar Mykene. Na het bezoek aan deze burcht rijden we met de bus naar Olympia. Hier gaan we met zijn allen dineren.

Quote van de dag:

Luister naar een podcast over het Mykeense rijk

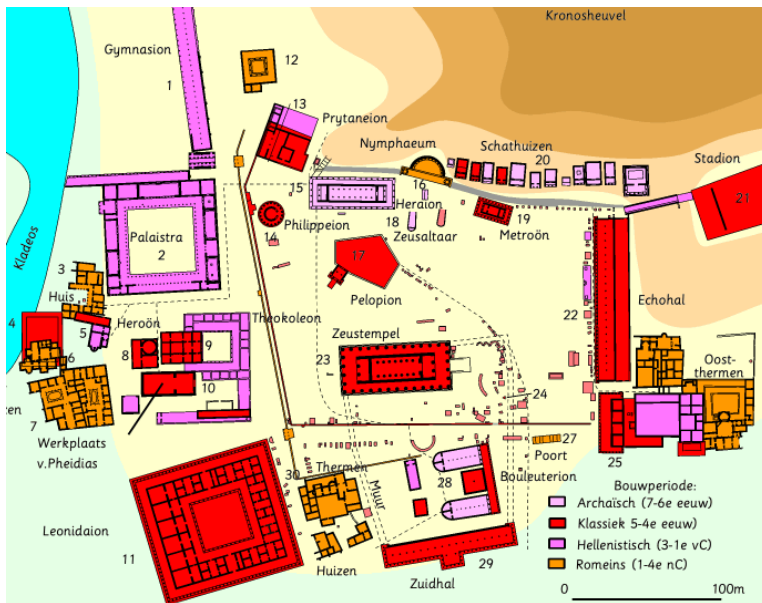
ANCIENT GREEK THEATRE

Kanshebbers bij de Olympische race van morgen:

- 1.
- 2.
- 3.

Donderdag 8 oktober: onvermoeibaar in Olympia

Na het ontbijt checken we uit en gaan de koffers in de bus: we wandelen naar de opgraving. Vergeet je sportschoenen niet aan te doen. Nadat jullie in de ochtend in groepjes de opgraving hebben verkend, vindt nog net voor de lunch de race plaats in het olympisch stadion. Dit is je kans om in de eregalerij op de tweede verdieping te komen. Na de lunch ga je met je wandelgroep het museum bekijken. Aan het eind van de dag stappen we in de bus naar Delphi. Dit is een lange rit: tijd voor busbingo (zie p. 17)!

Afgehakte hoofden en overspel
leiden tot de eerste Olympische
spelen?

Fakkeltocht

Historiek.net 22 april 2024

In 1928 was er nog geen fakkeltocht voorafgaand aan de opening van de Spelen. Die traditie begon pas in 1936, tijdens de Olympische Spelen in nazi-Duitsland. De Olympische vlam werd toen aangestoken door actrices die speelden dat ze priesteressen waren uit de Oudheid. Vanuit Olympia ging de fakkeltocht vervolgens naar Berlijn, waar het vuur onder toeziend oog van Adolf Hitler werd ontstoken. Deze eerste fakkeltocht werd bedacht door de Duitse sportfunctionaris Carl Diem. De moderne traditie van het Olympisch Vuur gaat volgens het IOC terug op de oudheid. Tijdens de antieke Spelen zou er een vuur zijn ontbrand op het altaar van de godin Hestia. Dit vuur zou vervolgens gebruikt zijn om andere altaren te ontbranden, onder meer voor de tempels van Zeus en Hera. Helemaal onomstreden is deze bewering niet. Volgens critici is er geen bewijs voor een echte vuurtraditie rondom de antieke Spelen. Bij de tempel van Hera werd wel een eeuwigdurend vuur in stand gehouden, maar die speelde voor zover bekend geen rol bij de Spelen.

Winnaars Olympische race 2026:

- 1.
- 2.

Busbingo

Achteruit ingeparkeerd met de bus	Toeterende vrachtwagen	FILE!! :D	"Griekse geschiedenis in vogelvlucht" gelezen	Naam geschreven op je reisdagboek
Omroepbericht: 'neem je zakje mee naar buiten en gooi het weg!'	Slaapfoto gemaakt	Met de bus op de boot geweest	"We zijn er bijna" gezongen	'Gordels om!'
Heerlijk geslapen	30 <u>seconds</u> met de docenten gespeeld		Aan een <u>challenge</u> in je reisdagboek gewerkt	Oranje auto gespot
Namen woordzoeker af	Tellende docent	Over smalle bergwegen gereden	flauwe grap gemaakt	Eerste berg gespot
Snurker in de bus	Tas als kussen gebruikt	Wildlife gespot	Doolhof "hoe komt LN bij het <u>parthenon</u> ?" gemaakt	<u>Busselfie</u> gemaakt

Thuis missen ze je inmiddels vast al wel (een beetje?). Maak een berichtje en verstuur hem met je telefoon.

Wie wil je een lief berichtje sturen?

Schrijf een tekst. Het mogen niet meer dan acht woorden zijn.

Schrijf elk woord heel groot op, voor elk woord gebruik je één blaadje.

Maak een filmpje van je bericht: houd de blaadjes zo tegen je buik, dat ze te zien zijn. Laat steeds het bovenste blaadje vallen.

Versturen maar!

Fotowedstrijd Rome & Hellas

Dit jaar is er een fotowedstrijd van zowel de Rome- als de Griekenlandreis.

Maak jij de mooiste, meest creatieve of origineelste foto van de reis? Dan maak je kans op een toffe prijs én een plek in de gloednieuwe Hall of Fame – oftewel lokaal 108, het nieuwe klassiekenlokaal!

Er wordt één winnende foto gekozen per reis (Griekenland en Rome), dus scroll aan het eind van de reis door je foto's, kies die kanshebber en stuur 'm in via de groepsapp van de Hellasreis!

Tiptoptien:

1. houd de camera stil	5. gebruik rasters voor de compositie.	8. experimenteer met de opties van je camera
2. vermijd tegenlicht	6. ga door je knieën	9. bewerk je foto's met een app.
3. speel met natuurlijk licht	7. gebruik je naar achteren gerichte camera	10. have fun...
4. vermijd de zoomlens & flitser		

Heb je een leuke groepsfoto? Stuur hem ook in de groepsapp, zodat we mee kunnen doen aan de wedstrijd die Labrys, ons reisbureau, ieder jaar organiseert. (meer informatie:

<https://labrysreizen.nl/groepsreizen-op-maat/voor-docenten/fotowedstrijd>)

Vrijdag 9 oktober: dynamisch Delphi

Na het ontbijt gaan de koffers weer in de bus en lopen we naar de opgraving. Kijk weer goed in het schema op p. 7 wie je begeleider is. Ook in Delphi is er tijd om aan de challenges te werken. Neem je schetsboekje dus mee. Na de lunch reizen we met de bus verder naar Thermopylae: bekend van de film *300*. (kijktip vóór je naar Griekenland gaat!) In Thermopylae kijken we in het museumpje een film. Daarna worden jullie buiten in twee groepen, aldaar te formeren, door twee docenten rondgeleid. Na afloop stappen we in de bus naar Kalambaka waar we zullen overnachten.

Delphi

Een burg van bergen. En olijvengaarden.
Het middelpunt van de antieke aarde.
Zeus' arenden op zwartgeknpte zwingen
schrijven hiëratisch aan de lucht hun
kringen.
Het heilig water van de Kastaleia-bron
ligt wit en zilver roerloos in de zon.
De renbaan zonder wagens zonder lopers.
De schatkamers naar alle kanten open.
Al eeuwenlang zwijgt hoorbaar het geklater
van het applaus in het verminkt theater.
En prijsgegeven werden alle nissen
aan distels en geringe hagedissen.
De tempel van Apolloon staat alleen,
gestold gelijk een stad van enkel steen.

Anton van Wilderode

Waarover wil jij vandaag Apollo om raad vragen?

Op welk antwoord hoop je?

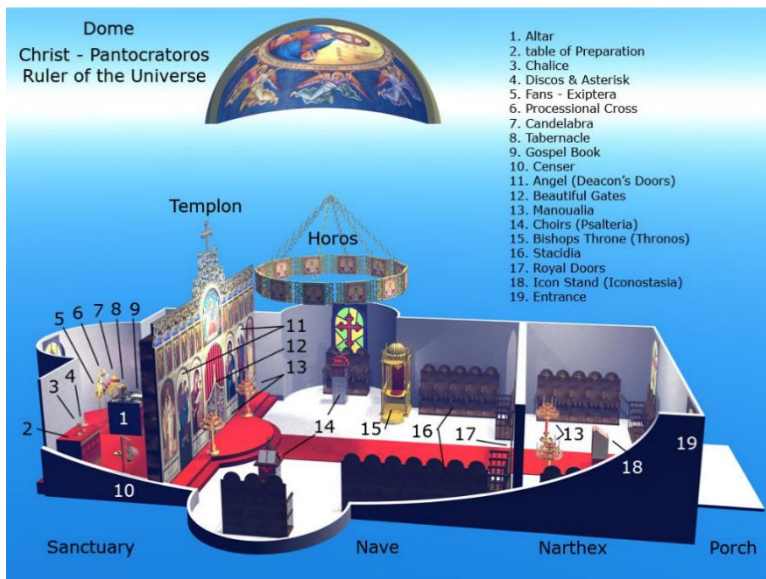

Luister naar het eerste deel van de podcast 'the rest is history' over de slag bij Thermopylae

Zaterdag 10 oktober: magisch Meteora

Vandaag bezoeken we een schitterend klooster gelegen op een bijzondere plek. Je kunt kiezen of je naar het klooster wandelt of met de bus gaat. Bij het klooster gaan jullie, nadat jullie naar het algemene verhaal van één van de docenten hebben geluisterd, in kleine groepjes een kijkopdracht maken. Ook is er tijd om aan je challenges te werken. Dames opgelet: dit is de dag dat je een lange rok aan moet trekken of mee moet nemen! Ook heren moeten een lange broek aan. Na de lunch (picknick) brengt de bus ons naar Vergina: de plek waar de vader van Alexander de Grote wel of niet begraven ligt. Op p. 7 zie je wie de begeleider van je wandelgroep is. Na een ong. twee uur durende busrit komen we aan op

onze laatste bestemming:
Thessaloniki.

Wat was je favoriete
martelmethode vóór je naar
Meteora ging?

En wat erna?

Meteora & Hollywood

19 APRIL 2023

Meteora is a stunning location that one can visit for plenty of reasons. From pilgrimage to extreme sports, this unique site can please the most demanding traveler. The supernatural beauty of the scenery couldn't be hidden from the movie producers. The breathtaking rocks of Meteora have been featured in several blockbuster Hollywood movies over the years. Here are some of the most popular ones that have been filmed at Meteora.

The James Bond movie **For Your Eyes Only** (1981) features a breathtaking scene where Bond has to climb up the cliffside monastery of Meteora (Holy Trinity Monastery) to recover a stolen ATAC device.

The classic action movie **The Bourne Identity** (2002) starring Matt Damon has a memorable scene filmed at Meteora where Jason Bourne jumps off the cliff and falls into the river below.

Lara Croft Tomb Raider: The Cradle

of Life (2003) features several action-packed scenes shot at Meteora, including a high-speed chase on a motorbike through the beautiful rocky landscape.

Though a not Hollywood movie, **Game of Thrones** has filmed many scenes in Meteora. One of these is the iconic scene where Sansa Stark builds a snow castle in the Vale of Arryn, which was filmed at the Holy Monastery of Roussanou. Overall, Meteora is a magnificent location that has been featured in some of the most memorable cinematic scenes. Its breathtaking scenery and unique landscape make it easily a popular filming location for many Hollywood movies and all of us can understand why. By *Eleni Ntouvaleti*

Beluister de podcast over het Philippos II

Fresco's en iconen ontcijferen.

Op vrijwel alle Byzantijnse fresco's en iconen staat tekst. Het kan af en toe wat lastig zijn om de Griekse letters zoals wij die hebben geleerd te herkennen. Hieronder enige tips en trucs bij het ontcijferen:

- Soms komt dat omdat de letters anders worden geschreven: de sigma wordt geschreven als een C, en soms aan het eind als een nauwelijks herkenbaar krulletje (ς), die ook onder de een na laatste letter geplakt kan zijn.

- Daarnaast wordt er gebruikgemaakt van afkortingen, waarbij de eerste en de laatste letter van een woord naast elkaar worden gezet, met erboven of eronder een golfje, om aan te geven dat het één woord betreft.

- een ligatuur is een teken dat gevormd is door twee of meer lettervormen in een vorm te schrijven.

Ιησους Χριστος Jezus Christus

(alleen de eerste en laatste letter, met een golfje)

Ο ΑΓΙΟΣ

de heilige

(met een ligatuur van ΑΓ)

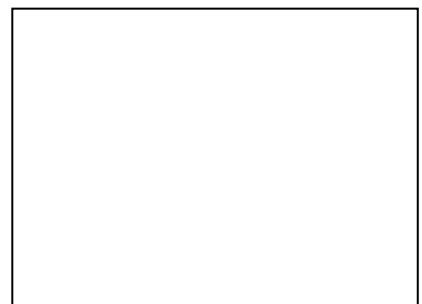
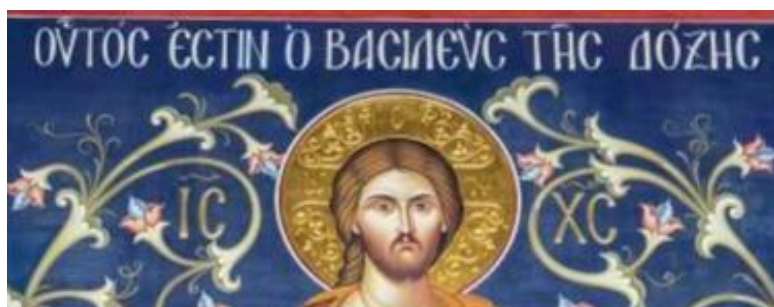

ΜΗ ΜΟΥ
ΑΠΤΟΥ

raak me niet aan

(met een ligatuur van de ΟΥ én van ΠΤ, niet naast, maar boven elkaar)

En nu zelf: wat staat er op de onderstaande fresco's uit Meteora?

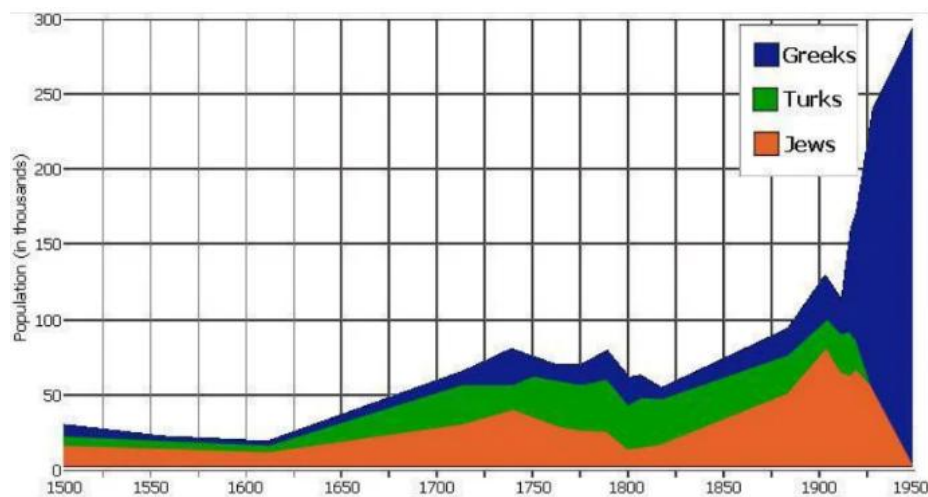

Zondag 11 oktober: thrilling Thessaloniki

Onze koffers laten we na het ontbijt achter in de bagageruimte van het hotel. Daarna maken we in de inmiddels bekende wandelgroepen een uitgebreide stadswandeling. Alle wandelgroepen eindigen op een centraal punt waar we het eindspel gaan spelen om te bepalen wie de titel “beste wandelgroep van het jaar” verdient. ’s Middags hebben jullie “eindelijk” vrije tijd. Kijk in het programma hoe laat je weer bij het hotel moet zijn, zodat we op tijd naar de luchthaven kunnen vertrekken.

THESSALONIKI

PODOPONOSMETER

Griekse geschiedenis in vogelvlucht

Jaap-Jan Flinterman (*aangepast*)

Je hoeft niet alles van Griekse geschiedenis te weten om van een excursie naar Griekenland te genieten. Maar helemaal niks is ook zo weinig: zelfs als je een gewone reisgids openslaat, vliegen periodebegrippen als 'klassiek' en 'hellenistisch' je al om de oren. Wanneer was dat? Wat gebeurde er toen zo ongeveer. In het kader van een zeer beknopt overzicht van 4000 jaar Griekse geschiedenis, van 2000 vóór tot 2000 ná Chr., geeft dit artikel antwoord op zulke vragen.

Ca. 2000 v. Chr.

Spreekers van een Indo-Europese taal, de voorloper van het Grieks, vestigen zich op het zuiden van het Balkanschiereiland.

1600-1200 v. Chr.

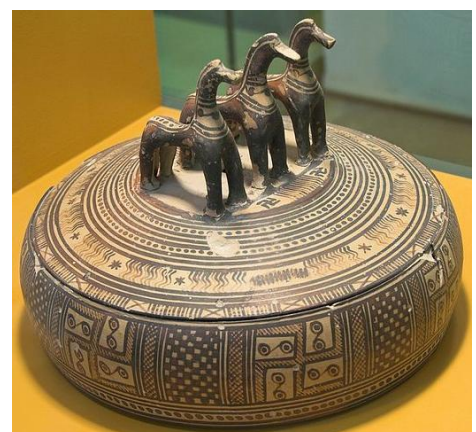
Bloeiperiode van de zgn. **Mykeense beschaving**. Op de Peloponnesos en in Midden-Griekenland treffen we in deze periode een aantal paleizen van aanzienlijke omvang aan. Zulke paleizen zijn bekend uit **Mykene** en Pylos, maar ook in bijvoorbeeld Sparta, Thebe en Athene is hun aanwezigheid aangetoond of in elk geval aannemelijk gemaakt; vermoedelijk omstreeks 1450 v. Chr. veroverden Grieken van het vasteland ook de oudere, 'Minoïsche', paleizen op Kreta, zoals Knossos. Vanuit de paleizen werd de economische bedrijvigheid in het omringende territorium gecoördineerd en geëxploiteerd. We hebben hier enig zicht op doordat in verschillende paleizen kleitabletten met administratieve bescheiden zijn gevonden. Vooral de vondst in Pylos (Messenië), vlak voor de Tweede Wereldoorlog, van een complete administratie uit de nadagen van het paleis is van belang geweest, omdat die de definitieve stoot gaf tot de ontcijfering van het syllabische schrift (**Lineair B**). Dit schrift bleek te zijn gebruikt om een vroege vorm van Grieks te noteren. Onduidelijk is hoe Griekenland in deze periode politiek was georganiseerd. Vormde elk paleis het centrum van een afzonderlijk staatje? Of was er toch sprake van een zekere mate van centraal gezag?

Dit lineair B-tablet zag ik in:

1200-750 v. Chr. De Donkere Eeuwen.

Hoe dit ook zij, kort na 1200 v. Chr. werden de paleizen verwoest en verlaten. Hun ondergang hing samen met de chaos en ontwrichting die zich in de twaalfde eeuw v.Chr. in alle gebieden rond het oostelijke bekken van de Middellandse Zee voordeden en die vermoedelijk gepaard gingen met volksverhuizingen. Kenmerkend voor de ontwikkelingen in Griekenland in de daaropvolgende eeuwen zijn politieke fragmentatie, bevolkingsdaling; achteruitgang van de materiële cultuur en isolement. Het dieptepunt wordt rond 1000 v. Chr. bereikt. Daarna lijkt het tij te keren, maar de politieke formaties die zich nu voorzichtig beginnen af te tekenen, zijn van (nog) veel bescheidener

In de late donkere eeuwen werd veel van dit soort aardewerk gemaakt. We noemen het daarom de geometrische periode. In welk museum heb je deze gespot?

formaat dan die in de voorafgaande periode. Rond 1000 v. Chr. beginnen Grieken zich te nestelen langs de westkust van Klein-Azië.

750-500 v. Chr.

Uit welke stad die wij bezoeken komt dit vaasje? Je herkent ze overal aan de gelige klei...

In de zogenaamde Archaïsche periode worden de resultaten van de voorzichtige aanzetten in de voorafgaande periode zichtbaar. In de achtste eeuw ontwikkelen lokale gemeenschappen zich tot ministaatjes, zgn. poleis ('stadstaten'), waarvan er al spoedig vele honderden zijn. In het verdere verloop van de Archaïsche periode zwermen de Grieken vanuit het moederland en het westen van Klein-Azië uit over de kusten van de Middellandse en Zwarte Zee, waar overal nieuwe poleis worden gesticht: In de Archaïsche periode begint ook de culturele bloei die in de volgende periode zijn hoogtepunt zal bereiken. Vermoedelijk in de achtste eeuw v.Chr. nemen de Grieken een alfabetisch schrift over van de Feniciërs. De Ilias en de Odyssee, de grote epische gedichten over de Trojaanse oorlog die aan Homerus worden toegeschreven, zijn vermoedelijk rond 700 v. Chr. tot stand gekomen, en de Archaïsche periode is getuige van een snelle ontwikkeling van de beeldhouwkunst en de vaasschilderkunst.

500-323 v. Chr. De Klassieke periode.

Kort na 500 v. Chr. probeert het Perzische wereldrijk de Griekse stadstaatjes te onderwerpen. Enkele tientallen poleis onder leiding van Sparta en Athene roepen de Perzische expansie een halt toe (zeeslag bij het eiland Salamis, 480 v. Chr.). Gedurende de rest van de vijfde eeuw v.Chr. speelt Athene, dat sinds 507 v.Chr. een democratische constitutie heeft, de eerste viool binnen een bondgenootschap waarvan veel poleis in het Egeïsche gebied lid zijn, niet altijd geheel vrijwillig. Mede dankzij de bijdragen van deze bondgenoten zijn de Atheners in staat de grandioze showtempels op de Atheense burchtheuvel ('Akropolis') te realiseren.

Door hun groeiende macht kwamen de Atheners in conflict met Sparta, dat sinds de Archaïsche periode aan het hoofd stond van een eigen bondgenootschap, dat de meeste staten op de Peloponnesos omvatte. Het resultaat was de zgn. Peloponnesische Oorlog (431-404 v. Chr.). Athene trok aan het kortste eind, maar de Spartanen slaagden er vervolgens niet in hun leidende positie vast te houden. Gedurende de vierde eeuw v.Chr. streeden Athene, Sparta en Thebe om de hegemonie in Griekenland.

Lachende vierde was het koninkrijk Macedonië onder leiding van Philippos II.

Is het graf in Vergina wel of niet dat van Philippos II? Ik denk van wel/niet (streep door wat niet van toepassing is)

Sinds de slag bij Chaironeia in 338 v. Chr. deelden de Macedoniërs de lakens uit in de Griekse wereld. In de Klassieke periode werden vooral in Athene op het gebied van bouwkunst, beeldende kunst, literatuur, welsprekendheid en filosofie prestaties geleverd, die de rest van de Oudheid en daarna als voorbeeldig ('klassiek') zouden blijven gelden.

323-27 v. Chr. De Hellenistische periode.

Philippos II wordt na zijn dood in 336 v. Chr. opgevolgd door zijn zoon Alexander (de Grote), die tijdens zijn regering het Perzische rijk veroverd. In 323 v. Chr. sterft hij in Babylon. Gedurende de rest van de vierde en de derde eeuw v. Chr. verbreiden met Griekse migranten Griekse cultuur en een Griekse way-of-life zich over grote delen van het Midden-Oosten. De politieke machtsverhoudingen worden bepaald door koninkrijken die door Alexanders generaals (diadochen) na diens dood worden gesticht. In Griekenland zelf raken in de

Hellenistische periode Sparta en Athene wat op de achtergrond. Meer op de voorgrond treden de Aetolische Bond en de Achaeïsche Bond, aan weerszijden van de Golf van Korinthe, maar de voornaamste machtsfactor op de zuidelijke Balkan blijft het koninkrijk Macedonië. Vanaf ca. 200 v. Chr. worden de koninkrijken van Alexanders generaals en hun opvolgers successievelijk onderworpen door de Romeinen, die rond het begin van onze jaartelling het hele Middellandse Zeegebied onder hun heerschappij hebben verenigd.

27 v. Chr.-395 n. Chr.

Deze tempel in Athene zie je misschien alleen vanuit de Akropolis, maar zelfs dan is hij indrukwekkend. Voor welke god is hij opgericht?

De Romeinse periode. In het oostelijke gedeelte van het Romeinse rijk was Grieks de taal van het bestuur en van de maatschappelijke bovenlaag, en dit deel van het rijk werd bijgehouden door een netwerk van steden (*poleis*) met een Grieks karakter en Griekse instellingen. In de eerste eeuwen van onze jaartelling beleven deze oostelijke, Griekstalige provincies van het Romeinse rijk een bloeiperiode; dat geldt in het bijzonder voor het westen van Klein-Azië, in mindere mate ook voor een paar steden in Griekenland zelf, vooral Korinthe en Athene. In deze periode maakt een nieuwe religie, het christendom, een

bescheiden, maar gestage groei door. De omslag komt in het jaar 312, met de bekering van

keizer **Constantijn**. Voortaan is het christendom een geprivilegieerde in plaats van een vervolgde religie. Tegen het einde van de vierde eeuw worden de traditionele culten voor de goden van het Griekse pantheon verboden. Constantijn (de Grote), die in 326 van Byzantium (= Constantinopel, het tegenwoordige Istanboel) de tweede hoofdstad van het Romeinse rijk maakte, is in de Griekse kerk altijd een belangrijke heilige gebleven. Tot op de dag van vandaag is 'Kostas' een van de meest voorkomende jongensnamen; Kostas = Konstandinos = Constantinus = Constantijn. Veelzeggender nog is misschien wel dat de etnische aanduiding die de Grieken sinds de Archaische periode voor zichzelf hadden gebruikt, nl. Hellēnes, vanaf de vierde eeuw n.Chr. in onbruik raakt, omdat die te zeer werd geïdentificeerd met het heidendom. Tot de late achttiende/vroege negentiende eeuw noemden de Grieken zich geen Hellēnes, maar Rhōmaioi, goed Grieks voor 'Romeinen'. Ons 'Grieken' is overigens afgeleid van Graeci, en dat was weer de aanduiding die de Romeinen in de Oudheid voor de Grieken hanteerden.

395-1453 n. Chr. De Byzantijnse periode.

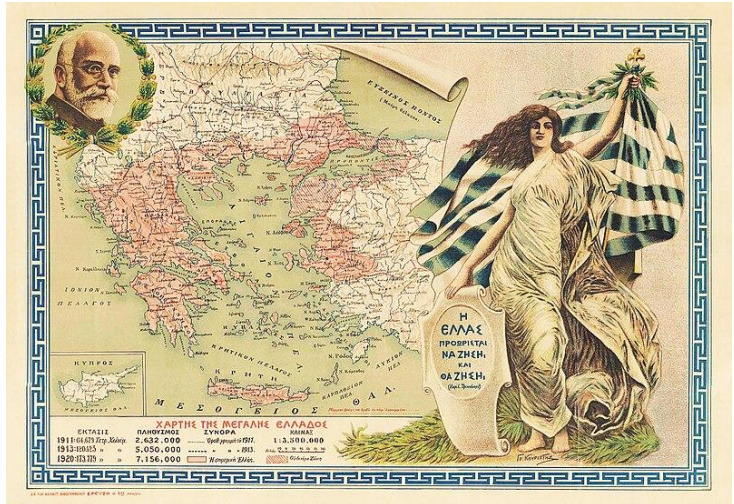
Eind vierde eeuw gaan de oostelijke en de westelijke helft van het Romeinse rijk elk hun eigen weg. Als in de vijfde eeuw het Romeinse Rijk in het westen ten onder gaat, weet het zich in de gebieden rond het oostelijk bekken van de Middellandse Zee te handhaven: wat wij het 'Byzantijnse rijk' noemen werd door de inwoners zelf aangeduid als *i Rhōmaikí aftokratoría*, 'het Romeinse rijk'. Ook in godsdienstig opzicht gingen de wegen uiteen, en in 1054 zou het tot een schisma komen tussen de kerk van Rome en de kerk in het oosten, met het patriarchaat van Constantinopel als voornaamste bisschopszetel. In de zevende eeuw gingen Noord-Afrika en het Midden-Oosten verloren door de Arabische veroveringen; vanaf 1000 brokkelde het rijk in Klein-Azië af door het opdringen van de Turken. In de dertiende eeuw gingen West-Europeanen ('**Franken**') er in het kader van de vierde kruistocht (1204) toe over eigen staatjes uit het territorium van het rijk te kerven, en ook de Venetiaanse republiek vestigde er talrijke steunpunten. Verschillende kastelen op de Zuidoost-Peloponnesos vielen in 1262 echter weer in Byzantijnse handen. In 1430 moesten de laatste Franken de Peloponnesos verlaten. De vreugde zou van korte duur zijn. Het einde van het (restant van het) Byzantijnse rijk kwam in **1453** met de verovering van de hoofdstad Constantinopel door de Ottomaanse Turken. In 1460 was ook de Peloponnesos, op enkele Venetiaanse forten na, in Turkse handen.

Dit beeld in Athene stelt de laatste keizer van het Byzantijnse rijk voor. Hij sneuvelde bij de inname van Constantinopel. Zijn lichaam is nooit teruggevonden.

1453-1821 n. Chr.: De Tourkokratia.

Griekenland, inclusief de Peloponnesos, bleef tot 1821 deel van het Ottomaanse rijk, zij het dat de Venetianen lang steunpunten in het gebied van de Egeïsche Zee wisten vast te houden en er rond 1700 in slaagden de Peloponnesos ('Morea') voor enkele decennia te heroveren. Onder Turkse heerschappij genoten de orthodoxe Grieken religieuze vrijheid en een aanzienlijke mate van zelfbestuur. Desalniettemin bleef de hoop op bevrijding van de Turkse overheersing levend onder Grieken in het Ottomaanse rijk, die overigens zeker niet alleen in het huidige Griekenland woonden, maar ook talrijk waren in grote delen van Klein-Azië.

propagandamateriaal rond 1919: in roze het gebied dat Griekenland voor zichzelf voor ogen had.

1821 – 2015 Het moderne Griekenland.

Ter ere van de 200-jarige onafhankelijkheid heeft het Nationaal Historisch Museum in Athene 1300 speciaal ontworpen playmobilfiguurtjes gebruikt om historische scènes op te stellen. .

In maart 1821 begon de Griekse opstand op verschillende plaatsen op de Peloponnesos, die al snel geheel in Griekse handen was; Turken en andere moslims werden gedood of reddden zich door te vluchten. Interventie van Groot-Brittannië, Frankrijk en Rusland ten gunste van de Grieken (Slag bij Navarino, 1827) leidde in **1832** tot de vestiging van een internationaal erkende Griekse staat, die vooralsnog alleen de Peloponnesos en Midden-Griekenland omvatte, maar die zich tot 1920 gestaag wist uit te breiden ten koste van het Ottomaanse rijk. De grootste territoriale winst

werd behaald in de zgn. Balkanoorlogen van 1912-1913, toen Montenegro, Servië, Griekenland en Bulgarije eerst de Ottomaanse Turken uit Europa verdreven en vervolgens onderling in conflict raakten om de verdeling van de territoriale buit: de noordelijke prefecturen Epirus en Macedonië (en dus Thessaloníki), maken pas sindsdien deel uit van het grondgebied van de Griekse staat, evenals enkele eilanden.

Megáli idéa – Megáli Katástrofi

Een poging in de jaren na de eerste wereldoorlog om het westen van Turkije, waar een grote Griekse bevolkingsgroep woonde, in handen te krijgen (de **megáli Idéa**) liep uit op een militair échec (**megáli Katástrofi**).

Smyrna, waar een grote minderheid of zelfs een meerderheid van de bevolking Grieks of Armeens was, ging in vlammen op. Bij de daaropvolgende bevolkingsruil werd de orthodoxe bevolking van Klein-Azië (1.100.000 mensen) naar Griekenland en de islamitische bevolking van Griekenland (380.000 mensen) naar Turkije gedeporteerd: het einde van 3000 jaar Griekse aanwezigheid in Klein-Azië.

WOII

In oktober 1940 raakte Griekenland betrokken in de tweede wereldoorlog door een Italiaanse inval vanuit Albanië. Na aanvankelijk succesvol verzet in de winter van 1940/1 werd Griekenland in het voorjaar van 1941 tot capitulatie gedwongen en bezet door de Duitsers en hun Italiaanse en Bulgaarse bondgenoten. Ook hier voerden de Nazi's hun 'Endlösung der Judenfrage' door. In Thessaloníki bestond een Joodse gemeenschap van ca. 50.000 zielen, die terugging tot de vijftiende eeuw, toen uit Spanje en Portugal verdreven Joden zich in Ottomaans gebied hadden gevestigd. In 1943 werd deze gemeenschap weggevoerd naar Auschwitz-Birkenau.

Burgeroorlog en dictatuur

Na de aftocht van de Duitsers en hun bondgenoten in 1944 breekt een conflict uit tussen de door communisten gedomineerde partizanenbeweging **EAM-ELAS** en de regering, die door Groot-Brittannië wordt gesteund. Dit conflict mondt uit in een burgeroorlog die in 1949, na grootscheepse Amerikaanse interventie, in het voordeel van de rechtse regering wordt beslist.

Na de repressieve jaren vijftig leek in de jaren zestig aanvankelijk sprake te zijn van een terugkeer van meer normale democratische verhoudingen, maar deze ontwikkeling werd een halt toegeroepen door de coup van 1967, die resulteerde in een zevenjarige **militaire dictatuur**.

Het logo van de militaire junta

Rustiger vaarwater?

In 1974 kwam de junta ten val. In de decennia daarna werd Griekenland beurtelings geregeerd door een van de twee grote partijen, de conservatieve *Néa Dimokratía* (ND) en de socialistische PASOK. In 1981 werd Griekenland **lid van de EU**.

De jaren 2009-2015 kenden grote politieke onrust. De jaren werden gekenmerkt door enorm **begrotingstekort** en staatsschuld, waarvan de omvang door het voorgaande kabinet was verdoezeld. In 2019, toen deze crisis was bezworen, leidde de **kwestie-Macedonië** begin 2019 tot een kabinetscrisis. Bij de vervroegde verkiezingen werd Kyriakos Mitsotakis van de liberaal-conservatieve partij *Néa Dimokratía* (ND) minister-president, een positie die hij ook bij de verkiezingen van 2023 heeft weten te behouden.

Bron: <http://flinterm.home.xs4all.nl/Griekse-geschiedenis-in-vogelvlucht.html>
<https://www.eumonitor.eu/9353000/1/i9vvik7m1c3gyxp/viiej96c0d8o>

Kunstchallenges

Voor deze reis die jullie gaan maken gaan jullie in de voetsporen treden van Eugène Delacroix en José Naranja. Jullie gaan je reis vastleggen op een eigen, unieke, persoonlijke wijze in jullie eigen reisdagboek. Deze opdracht van het reisdagboek ga je tijdens je reis uitwerken, naast je presentatie die je ter plaatste gaat houden en de schriftelijke weergave daarvan. Het reisboekje zelf krijg je van ons. Hieronder kun je lezen hoe de opdracht is opgebouwd en hoe de beoordeling verloopt.

Bij vertrek krijg je van ons je eigen reisdagboekje

- Zet je naam op de binnenzijde kapt van het boekje.
- Zet onder je naam de aantekening 'KUBV' als je KUBV hebt.
- Benut 10 pagina's éézijdig, voor 10 challenges.
- Van de challenges zijn er vijf klassiek; elke challenge doe je maar één keer. Noteer bij elke challenge het nummer in de rechterbovenhoek van de pagina.
- Heb je er zin in? Je mag ook extra pagina's vullen, tot een maximum van 20; dat kan zelfs bonuspunten opleveren.
- In de beoordeling van de challenges gaan we er niet vanuit dat jullie Rembrandts in de dop zijn, wel dat jullie met aandacht en zorg hebben gewerkt.
- Je levert het boekje in tijdens de eerste les klassieke talen na de reis. Als de docent klassieke talen het heeft beoordeeld, geeft hij/zij de boekjes van de KUBV-leerlingen door aan de kunstdocent.
- Voor KUBV-leerlingen wordt het reisdagboek ook beoordeeld als onderdeel van je laatste PO cijfer.

TIPS & TRICS

- ☐ Neem mee vanuit thuis en voeg deze toe aan je paklijst. Denk aan tekenmaterialen als potloden, pennen, stiften, pen & inkt, aquarel etc. Alle materialen zijn toegestaan dus gebruik je creativiteit.
- ☐ Alle werkvormen zijn toegestaan. Denk aan schilder- en schetstechnieken, collagetechnieken, een combinatie van beeld en woord, laat je inspireren door illustratoren, cartoonisten, straatkunstenaars, of een specifieke kunstenaar uit de klassieke oudheid door jou gekozen.

Deze kunstchallenges zijn door leerlingen en docenten voor jullie reizigers opgesteld. Laat je inspireren door onderstaande uitdagingen en maak een keuze uit de challenges. Er zijn twee voorwaarden: kies uit onderstaande challenges minimaal vijf klassieke challenges en uiteraard maak je elke challenge maar één keer.

Om je op weg te helpen hebben we de klassieke challenges voor je onderstreept. Zorg dat je de nummers van de challenges duidelijk noteert op iedere pagina van je reisdagboek. De missie is simpel: de opdracht is volbracht als alle pagina's zijn gevuld, jij bepaalt zelf of je het boekje enkel- of dubbelzijdig gebruikt. Durf je eigen draai te geven aan de opdracht, creativiteit wordt beloond. We wensen jullie een mooie reis!

1. Teken een portret van een toevallige passant
2. Teken een klassieke buste
3. Verzamel bonnetjes, kaartjes, folders en andere kleinigheden en plak deze in je reisdagboek
4. Maak een illustratie bij een lokaal gerecht
5. Teken een Korinthisch kapiteel
6. Maak een affiche voor een gladiatorengevecht (Rome) of de Dionysia (Hellas)
7. Verzamel een pagina vol klassieke quotes (let ook op inscripties die je tegenkomt)
8. Schets op straat de locals in Rome of Griekenland
9. Zoek een klassiek gebouw en teken een close up van de voorgevel zo precies mogelijk na
10. Teken het uitzicht vanuit het busraam na
11. Teken een fantasietempel in het huidige Rome, laat je inspireren door het Forum Romanum
12. Teken een moderne triomfboog met klassieke elementen
13. Teken een abstract landschap opgebouwd uit de drie primaire kleuren
14. Teken een kunstwerk na in een museum en geef een eigen draai aan het werk
15. Laat een echte Griek of Romein het volkslied voor je zingen en schrijf de eerste vier hiervan in je boekje. Illustreer het met de kleuren van het land, of haal inspiratie uit de tekst.
16. Maak een mooie illustratie van een landkaart van het land waar je bent
17. Maak een lijstje van alles wat je hebt gegeten deze reis
18. Teken het uitzicht vanuit een uitzichtpunt over de stad
19. Teken een moderne bewerking van een klassiek bouwwerk
20. Kijk naar boven in een willekeurige straat. Wat zie je wat je niet had verwacht? Teken dat na.
21. Vul een pagina met doodles die passen bij het land waar je bent
22. Ontwerp een nieuwe fontein met klassieke elementen die voor de school kan worden geplaatst
23. Vul een pagina met woorden die horen bij alles dat je hebt meegemaakt die dag
24. Maak een zelfportret van jou als reiziger
25. Teken jezelf als oude Griek of Romein
26. Teken het orakel van Delphi zoals het er vroeger uit zou hebben gezien
27. Vul een pagina met woorden die bij jou en je reis horen
28. Schrijf in een mooi lettertype de meest grappige uitspraak van deze reis
29. Maak een collage (of tekening) van alles wat je ziet in de kleur blauw
30. Teken een moderne bewerking van een klassiek beeld
31. Teken een fantasiedier bij een oude fabel behorende bij Rome/Griekenland
32. Ontwerp of bedenk een mythologisch wezen dat hoort bij het land
33. Verzamel bloemen en bladeren en droog deze op een pagina in je reisdagboek
34. Zoek een Ionische, Dorische en Korinthische zuil en verwerk deze drie zuilen in een schets
35. Teken jezelf als bacchant
36. Teken een visioen bij het orakel van Delphi
37. Maak een illustratie bij de geschiedenis of bij het ontstaan van Rome/Griekenland
38. Kijk door een openstaande deur naar binnen: wat zie je wat je verbaast? Teken dit na.
39. Ga terug in de tijd en teken een impressie van een stadsgezicht uit de achttiende eeuw
40. Teken een beroemde inscriptie
41. Schets een stadsgezicht in de avond. Concentreer je daarbij op de contrasten in je scene.

42. Vul een pagina van je reisdagboek met een kunstwerk in de vorm van een mozaïek.
43. Gebruik enkele versregels van *Ode on a Grecian Urn* van John Keats in je reisdagboek
44. Teken de route van je dag of van je reis
45. Teken een reclamebord dat écht past bij Rome/Griekenland
46. Maak een illustratie bij het weer van vandaag
47. Ontwerp een klassieke grap/meme
48. Teken Mussolini (of een andere leider, president enz.) als Romeinse keizer
49. Teken een Romein uit de oudheid in het hedendaagse Rome
50. Verbind het heden met het verleden en laat continuïteit en/of verandering zien
51. Maak een tekening van je hotelkamer
52. Teken een whatsappgesprek tussen twee klassieke figuren
53. Vul een pagina met een reisverhaal
54. Teken de skyline van de stad bij zonsondergang
55. Ontwerp een logo voor de SGDB-reis merchandise (voor sleutelhangers, petjes, T-shirts etc.)
56. Teken een groepsportret (of karikatuur) van de docenten die je reis begeleiden
57. Leg van de beroemde pleinen waar je komt het straattegelpatroon vast
58. Teken de plek die vandaag de meeste indruk op je heeft gemaakt
59. Maak een klassiek verantwoorde reconstructie van een ruïne (tempel o.i.d.)
60. Zoek vijf mede-toeristen (van verschillende nationaliteiten) en laat ze (in hun eigen taal) een wens opschrijven op een pagina van je reisdagboek

Het beginpunt is
aangegeven. Teken je reis
verder in!

Puzzel Hellas

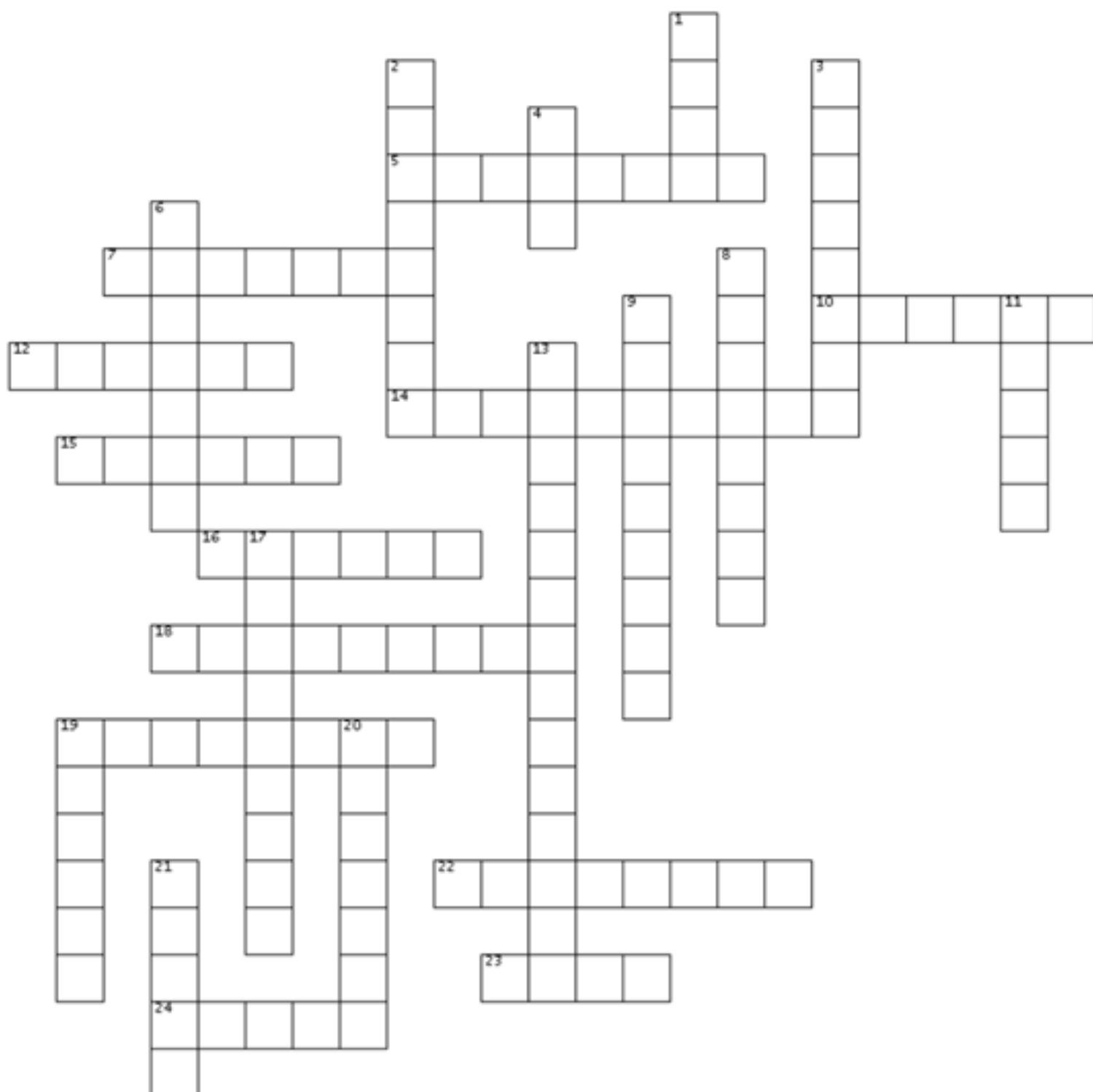
Wil je weten wat je hebt onthouden van alle sites en musea die we hebben bezocht? Of ben je nieuwsgierig waar we het nog allemaal over gaan hebben? Maak dan deze puzzel.

Horizontaal

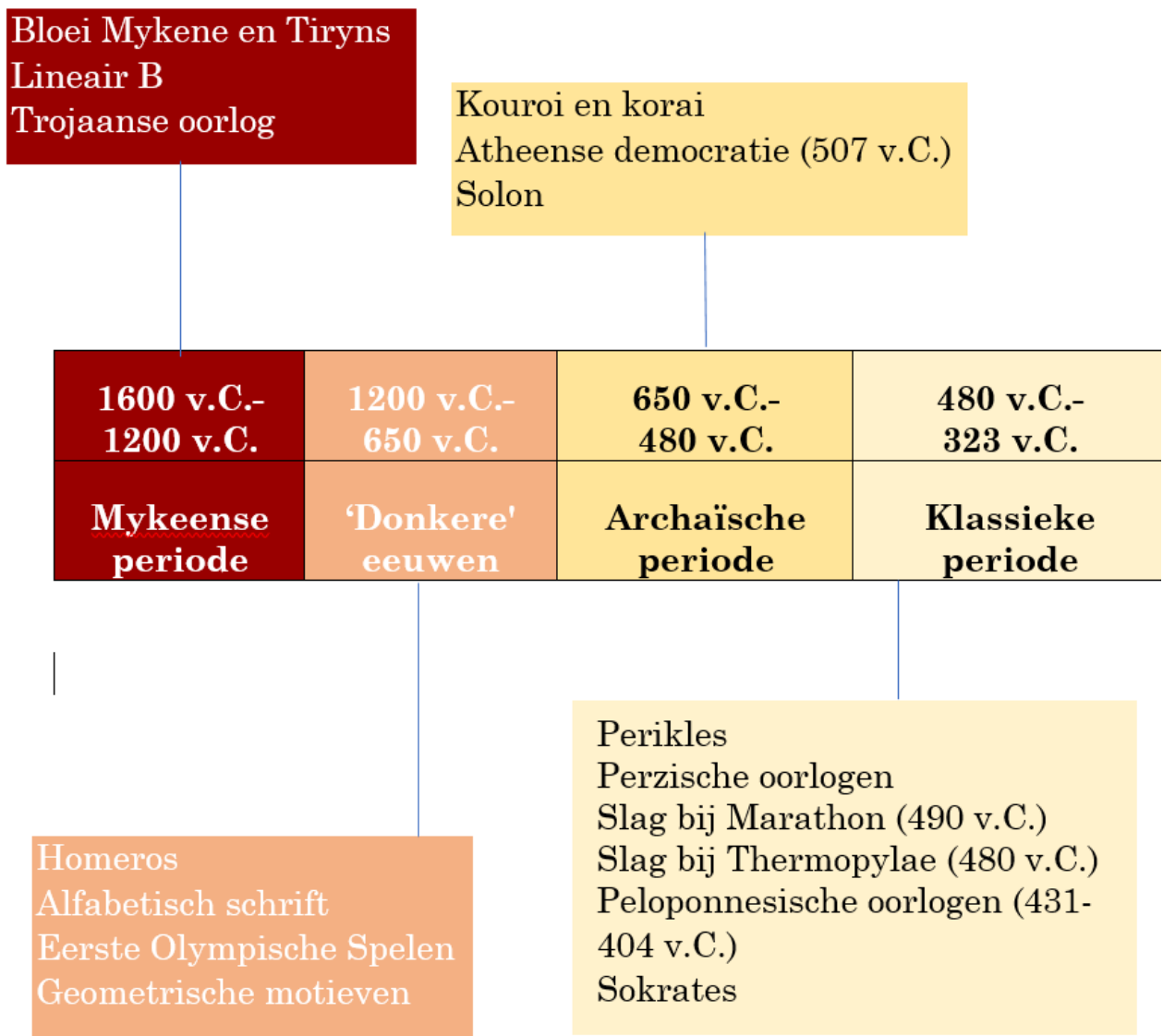
- 5. Leider van Athene
- 7. Huidige naam van de geitenstad Aegae
- 10. Zij plunderden Athene
- 12. Zij kreeg elke vier jaar een nieuw gewaad
- 14. Vader van Andromache en Agamemnon
- 15. Zijn geslacht is vervloekt
- 16. Deze god kwam graag in Delphi
- 18. Hier staat het beroemdste theater van Griekenland
- 19. Hij verloor van Athena
- 22. Griekse versie van het christendom
- 23. Hier stemden de Atheners
- 24. Het hart van Athene

Verticaal

- 1. Vrouwelijke tegenhanger van kouros
- 2. Heilige steen op middelpunt van de aarde
- 3. Bouwden zij de muren van Mykene en Tyrins?
- 4. Deze kleur heeft de bloedtoeren nu
- 6. Deze kloosters zweven in de lucht
- 8. Hij deed 12 keer zijn werk
- 9. Maatje van Bucephalus
- 11. Deze Lord beroofde Griekenland van talloze kunstschaten
- 13. Deze broers zijn zo sterk als ossen (7,2,5)
- 17. Licht hij nou wel of niet in die larnax?
- 19. Zij geeft wijze raad in Delphi
- 20. Hier moet je rennen naar de eindstreep
- 21. Zo noem je de heerser van Mykene

Tijdbalk geschiedenis Hellas

Alexander de Grote
Hellenisme
Attalos

Orthodoxe kloosters
Ikonografie
Oosters Schisma

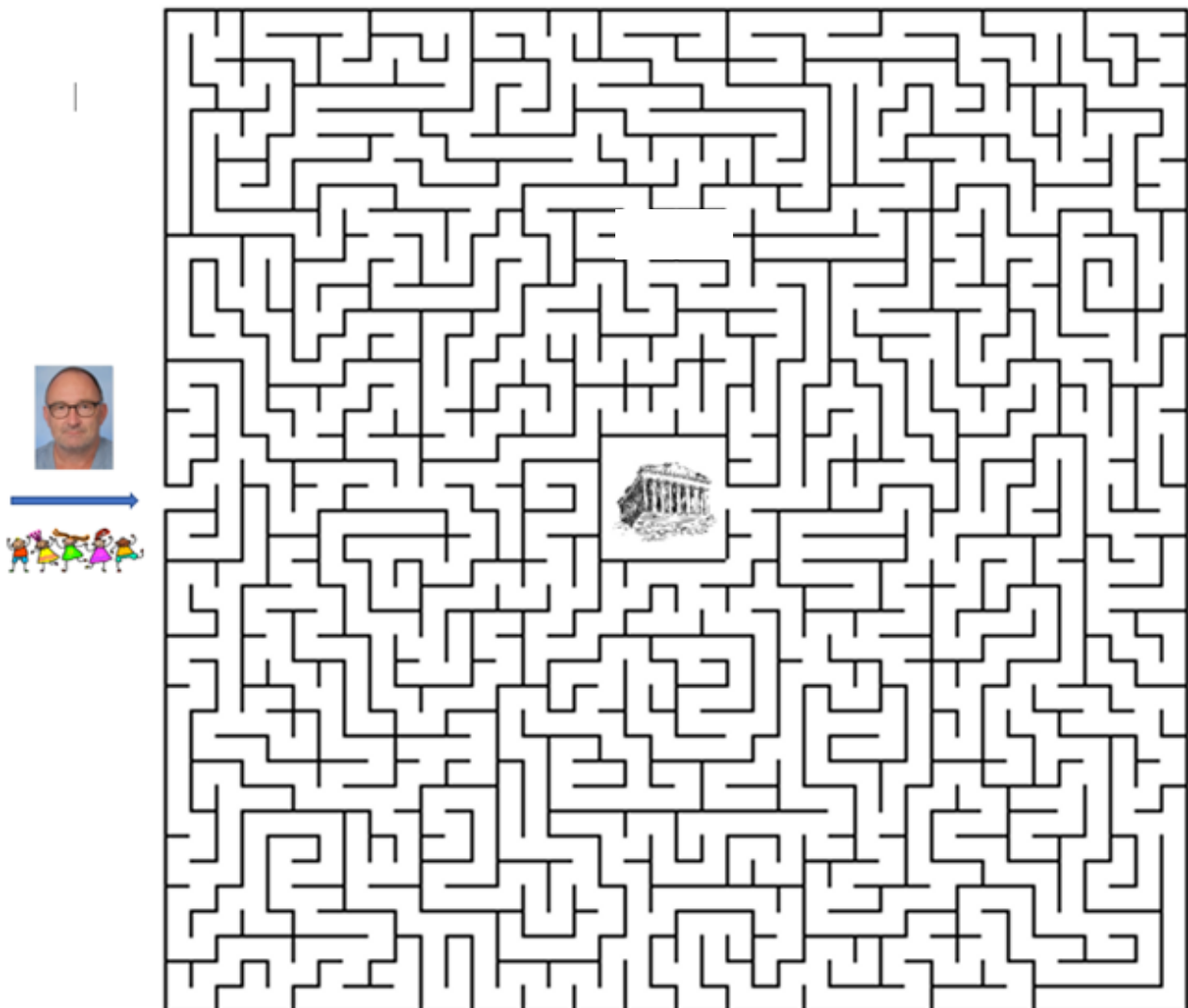
Atatürk
Megali Katastrofi
Tweede Wereldoorlog
Lidmaatschap EU

323 v.C.- 146 v.C.	146 v.C.- 395	395- 1453	1453- 1832	1832 - heden
Hellenistische periode	Romeinse periode	Byzantijnse periode	Ottomaanse periode	Moderne Tijd

Tourkokratia
Islamitische invloed
Griekse onafhankelijkheidsoorlog

Romeinse overheersing
Opkomst christendom
Hadrianus
Herodes Atticus
Bloei Korinthe en Thessaloniki

Puzzel: hoe komt de groep van meneer Van Leuven zo snel mogelijk bij het parthenon?

De terugreis

Kleur de Kariatiden zo mooi mogelijk in.

